

PARAULES DE VIDA

Un temps favorable per a la conversió

Dimecres que ve, amb el ritu alhora senzill i solemne de la imposició de la cendra, iniciarem el temps de Quaresma. Per a molts batejats aquest fet ja no significa gran cosa, perquè les tradicions religioses que estan en l'origen de moltes de les costums que configuraven culturalment la vida de la nostra societat, avui han perdut pes i significat. Alguns conserven les pràctiques religioses establides per l'Església i els exercicis de pietat característics d'aquest temps litúrgic, com el dejuni, l'abstinència, la realització d'algunes privacions voluntàries o el viacrucis. No oblidem que totes elles no són una fi en si mateixes, sinó una ajuda perquè recorreguem el camí espiritual de penitència i conversió que ens permeta arribar a la celebració de la Pasqua amb un cor renovat. Per ajudar-vos a viure la Quaresma amb intensitat, us recordo algunes preguntes sobre les nostres actituds fonamentals, que ens poden ajudar a reflexionar sobre la nostra vida.

És fàcil caure en la temptació de pensar que la felicitat ens la donen les coses que tenim. Això ens pot portar a que en la nostra vida prevalguen l'avidesa, el desig de tindre, d'acumular i de consumir. No som conscients que aquest no és el camí per a la vertadera alegria perquè, quan ja tenim el que volíem ens sentim insatisfets i brollen nous desitjos en el nostre cor. L'ambició, més que felicitat, ge-

nera a la llarga una gran insatisfacció. La Quaresma ens convida a la conversió, a canviar de mentalitat, perquè descobrim que l'autèntica bellesa de la nostra vida no està tant en l'acumular com en sembrar el bé i compartir: ¿Vivim obsessionats per acumular o per sembrar el bé al nostre voltant?

Generalment les persones tenim bons desitjos, però som inconstants i ens cansem amb molta facilitat quan veiem que les nostres accions no produeixen els resultats que voldríem. Mentre que Jesús ens exhorta a que preguem «sempre sense desanimar-se» (Lc 18,1), amb molta facilitat abandonem l'oració perquè pensem que ens bastem a nosaltres mateixos. Els cristians tenim les mateixes dificultats en la nostra vida que els altres éssers humans, l'oració no ens eximeix d'elles, però

ens permet travessar-les units a Crist i, d'aquesta manera, viure-les amb esperança: ¿Perdem l'esperança en Déu i deixem de pregar?

Tots volem ser cada dia millors però sabem que és difícil, que quan ja havíem superat una temptació, amb molta facilitat tornem a caure en ella perquè som febles. Necessitem demanar perdó a Déu constantment i, malgrat això, sovint ens cansem i desanimem. Fàcilment oblidem que Déu no es cansa mai de perdonar. Som nosaltres qui ens cansem de demanar-li perdó: ¿Ens cansem de demanar perdó a Déu i de suplicar-li

que la seua gràcia ens ajude a ser millors?

Tots desitgem un món més just, però ens costa comprometre'ns a treballar per a que esdevingui realitat i, sobretot, ens resulta difícil compartir els nostres béns, fer-nos proïsmes dels necessitats, visitar als que estan sols, dirigir una paraula de consol a qui la necessita: ¿Ens acostem als qui ens necessiten?

Si ens cansem de pregar, de lluitar per a ser millors, de demanar perdó a Déu o d'estimar els altres, i en aquesta Quaresma practiquem el dejuni, l'oració i l'almoina amb autenticitat, aquest serà un temps de gràcia i de creixement espiritual.

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Tots dos han caigut al pou

Ja ho havia advertit Jesús: «Si un cec acompanya un altre cec, cauran tots dos en un pou.»

Ho acabem de llegir a l'Evangeli de Lluc. Jesús parla llargament a la multitud que el cercava, en un indret pla, un migdia solejat. Com en les grans ocasions, havia passat tota la nit a la muntanya, pregant. Al matí, en baixar, va escollir els dotze apòstols. I arribats al pla, on l'esperava una multitud, Jesús es posa a parlar-los llargament. Els ensenya: qui són benaurats i malaurats, que cal estimar els enemics, no judicar els altres, moltes coses més...

En aquest context, Jesús ha fet aquesta afirmació. És una realitat que, des de l'àmbit fisiològic, tots entenem i podem experimentar.

Com en tantes ocasions, la paràbola li serveix a Jesús per endinsar-nos en l'aspecte moral: la superficialitat, la irresponsabilitat, la lleugeresa... són actituds des de les quals poden esdevenir com a guies cecs dels nostres germans.

Aquesta paràbola esdevé més exigent encara per a qui té responsabilitat de guiar i aconsellar els altres.

A més, Jesús, en el seu ensenyament, ens adverteix que no ens podem cons-

tituir en jutges de ningú i menys des de les nostres limitacions, febleses i defectes. I fa servir una altra imatge: «Com és que veus la brossa a l'ull del teu germà i no t'adones de la biga que hi ha al teu ull?». No estem autoritzats a corregir els altres, si abans no hem fet un seriós examen de la nostra vida i amb humilitat no ens hem esforçat en esmenar-nos. Entendrem que és prioritari posar ordre a la nostra pròpia vida abans de deixar-nos lliscar per la crítica als errors, problemes i dificultats dels altres.

I encara una tercera frase de Jesús: «No hi ha cap arbre bo que doni fruits do-

lents, ni cap arbre dolent que doni fruits bons». Cosa semblant hem llegit en la primera lectura del Llibre de Jesús fill de Sira: «El fruit de l'arbre demostra el bon conreu». El nostre fruit com a persones, com a deixebles de Jesús, serà bo si ens esforcem al màxim per conrear totes aquelles virtuts i dons que Déu ha posat a favor de la nostra vida.

Dimecres comencem la Quaresma. Conreem el nostre cor per donar fruits de vida cristiana que enriqueixin el nostre esperit.

Mn. Ramon Sàrries

PALABRAS DE VIDA

Un tiempo favorable para la conversión

El próximo miércoles, con el rito a la vez sencillo y solemne de la imposición de la ceniza, iniciaremos el tiempo de Cuaresma. Para muchos bautizados este hecho ya no significa gran cosa, porque las tradiciones religiosas que están en el origen de muchas de las costumbres que configuraban culturalmente la vida de nuestra sociedad, hoy han perdido peso y significado. Algunos conservan las prácticas religiosas establecidas por la Iglesia y los ejercicios de piedad característicos de este tiempo litúrgico, como el ayuno, la abstinencia, la realización de algunas privaciones voluntarias o el vía crucis. No olvidemos que todas ellas no son un fin en sí mismas, sino una ayuda para que recorramos el camino espiritual de penitencia y conversión que nos permita llegar a la celebración de la Pascua con un corazón renovado. Para ayudaros a vivir la Cuaresma con intensidad, os recuerdo algunas preguntas sobre nuestras actitudes fundamentales, que nos pueden ayudar a reflexionar sobre la vida.

Es fácil caer en la tentación de pensar que la felicidad nos la dan las cosas que tenemos. Esto nos puede llevar a que en nuestra vida prevalezcan la avidez, el deseo de tener, de acumular y de consumir. No somos conscientes de que este no es el camino para la verdadera alegría porque, cuando ya tenemos lo que queríamos nos sentimos insatisfechos y brotan nuevos deseos en nuestro corazón. La ambición, más que felicidad, genera a la larga una gran insatisfacción. La Cuaresma nos invita a la conversión, a cambiar de mentalidad, para que descubramos que la auténtica belleza de nuestra vida no está tanto en el acumular como en sembrar el bien y compartir: ¿Vivimos obsesionados por acumular o por sembrar el bien a nuestro alrededor?

Generalmente las personas tenemos buenos deseos, pero somos inconstantes y nos cansamos con mucha facilidad cuando vemos que nuestras acciones no producen los resultados que queríamos. Mientras que Jesús nos exhorta a que oremos «siempre sin desanimarse» (Lc 18,1), con mucha facilidad abandonamos la plegaria porque pensamos que nos bastamos a nosotros mismos. Los cristianos tenemos las mismas dificultades en nuestra vida que los demás seres humanos, la oración no nos exime de ellas, pero nos permite atravesarlas unidos a Cristo y, de este modo, vivirlas con esperanza: ¿Perdemos la esperanza en Dios y dejamos de rezar?

Todos queremos ser cada día mejores, pero sabemos que es difícil, que cuando ya habíamos superado una tentación, con mucha facilidad volvemos a caer en ella porque somos débiles. Necesitamos pedir perdón a Dios constantemente y, sin embargo, a menudo nos cansamos y desanimamos. Fácilmente olvidamos que Dios no se cansa nunca de perdonar. Somos nosotros los que nos cansamos de pedirle perdón: ¿Nos cansamos de pedir perdón a Dios y de duplicarle que su gracia nos ayude a ser mejores?

Todos deseamos un mundo más justo, pero nos cuesta comprometernos en trabajar para que sea realidad y, sobre todo, nos resulta difícil compartir nuestros bienes, hacernos prójimos de los necesitados, visitar a los que están solos, dirigir una palabra de consuelo a quien la necesita: ¿Nos acercamos a los que nos necesitan?

Si nos cansamos de rezar, de luchar para ser mejores, de pedir perdón a Dios o de querer a los demás, y en esta Cuaresma practicamos el ayuno, la oración y la limosna con autenticidad, éste será un tiempo de gracia y de crecimiento espiritual.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

Tortosa celebró la fiesta del beato Manuel Domingo y Sol

El sábado 29 de enero, a las 12 h, se celebró en el Templo de la Reparación de Tortosa, la fiesta del beato Manuel Domingo y Sol con una solemne Eucaristía presidida por el Sr. Obispo, Mons. Enrique Benavent Vidal, y concelebrada por el delegado del Director General para España de la Hermandad de Sacerdotes Operarios Diocesanos, D. José Miguel Martínez, y por algunos sacerdotes operarios y de nuestra diócesis, en total trece. Participaron de la celebración la Sra. Meritxell Roigé, alcaldesa de la ciudad, miembros del Consistorio municipal, alguna autoridad y un buen número de tortosinos.

El Sr. Obispo, en la homilía, dio unas pinceladas sobre la vida de Mn. Sol y puso de relieve varios aspectos presentes en su corazón.

Antes de la bendición final, el delegado del Director General, D. José Miguel Martínez, se mostró profundamente agradecido en nombre propio y de la hermandad por el cariño de la sociedad tortosina para con ellos, por el cariño con el que se preparó y organizó la celebración de las beatificaciones y pidió a los mártires operarios ya beatificados que intercedan para que pronto D. Manuel sea canonizado.

Nuestro obispo, D. Enrique, nos dio la bendición final. El canto de despedida fue el himno *Falanges josefinas* del cual es autor, tanto de la música como de la letra, el beato José María Peris, operario diocesano.

Quiero acabar con las palabras del beato Manuel Domingo y Sol, el gran apóstol de las vocaciones sacerdotales: «No estamos destinados a salvarnos solos». Que el Señor conceda vocaciones sacerdotales a nuestra diócesis por intercesión de Mn. Sol.

Maria Joana Querol Beltrán

TWITTER DEL PAPA FRANCESCO

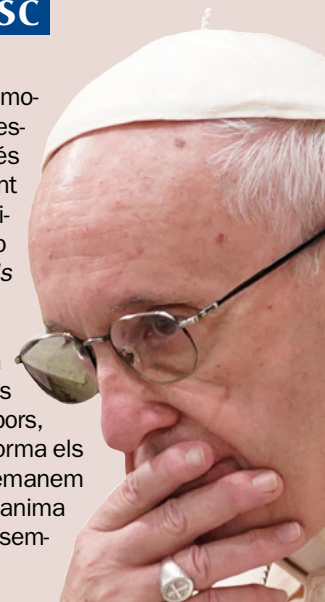
@Pontifex: «El futur només serà pròsper si es reconcilia amb els més febles. Perquè quan es rebutja als pobres, es rebutja la pau.

Tancaments i nacionalismes —ens ensenya la història— porten a conseqüències desastroses» (5 de desembre).

@Pontifex: «Mirem el rostre dels nens. Interpel·len les nostres consciències i ens pregunten: “Quin món volen donar-nos?”. No escapem precipitadament de les cruels imatges dels seus petits cosos sense vida a les platges. Aturem aquest naufragi de civilització!» (5 de desembre).

@Pontifex: «En la vida no falten moments en els quals es té la impressió de trobar-se en un desert. I és precisament allí on es fa present el Senyor, amb paraules de proximitat, compassió i tendresa: “No temis, perquè jo estic amb tu” (Is 41,10)» (5 de desembre).

@Pontifex: «Demaneu la gràcia de creure que amb Déu les coses canvien, que Ell cura les nostres pors, sana les nostres ferides, transforma els llocs àrids en deus d'aigua. Demaneu la gràcia de l'esperança que reanima la fe i reaviva la caritat» (5 de desembre).

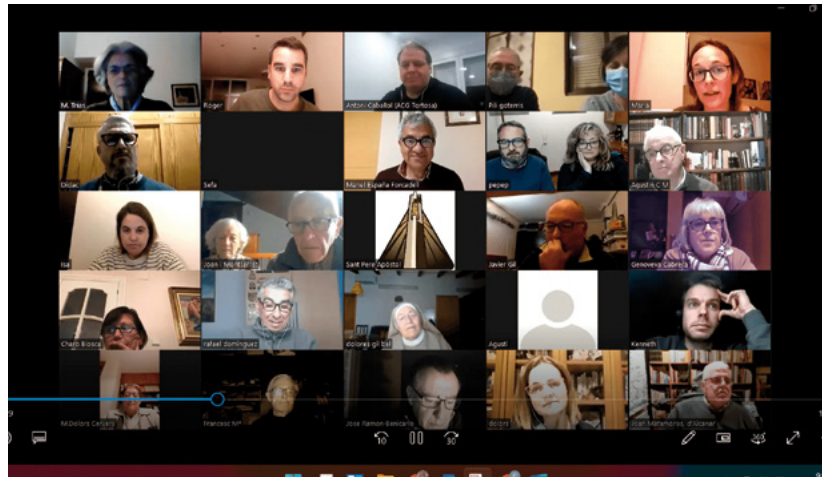

Participació de la reunió sinodal online del Bisbat de Tortosa

El dimarts 1 de febrer, des de les 21.30 fins a les 22.45 h, va tenir lloc via telemàtica una reunió sinodal amb el lema: «Quina experiència d'Església tens?». Va ser un espai per escoltar-nos i compartir entre persones de la diòcesi motivades per aquest important fet eclesial universal, convocat pel papa Francesc. Aquesta reunió online estava oberta a tothom interessat en participar-hi.

Aquesta nit, a través de 64 càmeres, van participar unes 70 persones de punts molt diversos del bisbat, tant laics, mossens com comunitats religioses.

A l'inici de la reunió es va connectar el Sr. Bisbe, Mons. Enrique Bena-

vent, per donar la benvinguda. Tot seguit, i a partir d'alguna paraula que evocava el Sínode, de manera voluntària

es feien les presentacions. Després d'un moment conjunt, va seguir el compartir en 7 grups més petits que

van poder dialogar i escoltar-se a partir de les següents preguntes: **Quines experiències positives tens de l'Església? Quines experiències negatives tens de l'Església? Com t'han transformat aquestes experiències?** Per acabar vam tornar a reunir-nos tots junts i vam pregar de manera conjunta.

Davant la proposta de seguir fent alguna altra reunió online, es manifestà per majoria que estàvem d'acord en repetir aquest diàleg de respecte mutu, de saber callar en el seu moment i participar per col·laborar en l'enriquiment de l'Església local i universal. Es notava alegria i ganes de participar.

Maria Joana Querol Beltrán

Constitució del nou Consell del Presbiteri

Dijous 3 de febrer, a la Sala Tarancón del Seminari, quedà oficialment constituït el nou Consell del Presbiteri integrat per 18 consellers, 7 membres nats per raó del càrrec: vicari general, vicaris episcopals, vicari judicial, secretari general i rector del Seminari; 7 representants cadascun dels 7 arxiprestats de la Diòcesi; i 4 membres designats pel Sr. Bisbe.

Presidits per D. Enrique, vam començar preguntant l'Hora de Tèrcia i es va fer l'elecció del nou secretari del Consell; l'elegit fou l'Il·lm. Joan Guerola Arastrària. Acte seguit es van elegir els altres dos membres que, amb el Sr. Bisbe i el vicari general, formen la Comissió Permanent: el M.I. Pascual Centelles i el Rev. Carlos Garcia.

El secretari general del Bisbat facilità a cada membre els fulls per a proclamar en veu alta el Jurament de Fidelitat i la Professió de Fe.

El M. I. Rector del Seminari, explicà el ritme de treball de la Comissió Diocesana. Tothom comentà molt positivament la bona marxa del Procés Sinodal, gràcies a l'excel·lent treball de la Comissió amb significativa aportació de laics i religioses. El Sr. Bisbe anuncià que el Consell del Presbiteri treballarà el material específic *Fem memòria sinodal* preparat per la Comissió Diocesana.

José Luis Arín Roig
Vicari general

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

28. ■ Dilluns (lit. hores: 4a setm.) [1Pe 1,3-9 / Sl 110 / Mc 10,17-27]. Sant Rufí, mr.; sant Hilari, papa (sard, 461-468); sant Romà (s. V), abat; sant Serapí, mr.

1. ■ Dimarts [1Pe 1,10-16 / Sl 97 / Mc 10,28-31]. Sant Rossend (Salas, 907 - Celanova, 977), bisbe (benedictí); sant Lleó, mr.; sant Albí (s. VI), bisbe (benedictí); santes Eudòcia i Antonina, mrs.

2. ■ Dimecres de Cendra [Jl 2,12-18 / Sl 50 / 2Co 5,20-6,2 / Mt 6,1-6.16-18]. Sant Lluci, bisbe;

santa Genara, mr.; santa Agnès de Praga o de Bohèmia, rel. franciscana.

3. ■ Dijous [Dt 30,15-20 / Sl 1 / Lc 9,22-25]. Sant Medir, pagès, mr. barceloní; sant Ermenter (o Emeteri) i sant Celdoni (o Celoni), soldats mrs. a Calahorra; santa Màrcia, vg. i mr.

4. ■ Divendres [Is 58,1-9a / Sl 50 / Mt 9,14-15]. Sant Casimir (1458-1484), príncep polonès; sant Lluci I, papa (romà, 253-254) i mr.; sants Nèstor, Eteri, Arcadi, Capitó, bisbes i mrs.

5. ■ Dissabte [Is 58,9b-14 / Sl 85 / Lc 5,27-32]. Mare de Déu d'Àfrica; sant Focas, mr.; sant Joan Josep de la Creu, rel. franciscà; santa Olívia, vg. i mr.; sant Luperç, mr.

6. ■ Diumenge vinent, I de Quaresma (lit. hores: 1a setm.) [Dt 26,4-10 / Sl 90 / Rm 10,8-13 / Lc 4,1-13]. *Sant Feliu de Llobregat*: Sant Oleguer (†1137), bisbe de Barcelona i de la Tarragona reconquerida; sant Virgili, bisbe; santa Coleta Boylet (†1447), vg. reformadora clarissa.

Diumenge VIII de durant l'any (C)

COMENTARI

«L'home bo del tresor de bondat del seu cor en treu bondat»

Moltes vegades ens quedem només en la superfície i jutgem les coses i sobretot les persones per l'aspecte extern però Jesús ens convida a anar al fons del nostre cor, a no aparentar ser bons, sinó a ser-ho de veritat. Per això ens diu: *L'home bo del tresor de bondat que guarda en el cor, en treu fora la bondat*. I posa dos exemples: el qui vol ser guia d'un altre; *si ell és cec*, no podrà fer res més que *guiar l'altre al clot*. Per això abans ha de canviar, ha d'aprendre del mestre; *només un cop format, el deixeble arriba a ser com el seu mestre*. Només quan som bons com Jesús podem guiar els altres per camins de bondat. L'altre exemple és el de la correcció. Sovint veiem molt bé els defectes dels altres, i estem temptats a voler corregir-los. Però Jesús toca molt de peus a terra i diu: *Per què veus l'estella dintre l'ull del teu germà i no t'adones de la biga que tens dintre el teu ull?* Jesús ens vol fer adonar que sovint els nostres defectes són molt més greus que els dels nostres germans amb una diferència tan gran com la que hi ha entre una petita estella i una biga. Per això, la recomanació de Jesús és molt clara: *Treu-te primer la biga del teu ull i llavors t'hi veuràs per a poder treure l'estella de l'ull del teu germà*. És que massa sovint mirem els altres i no ens mirem a nosaltres mateixos. En aquest sentit, la primera lectura ens convida també a mirar-nos a nosaltres, a examinar la nostra vida per a veure què hi ha al nostre interior: *El fruit de l'arbre demostra el bon conreu; així quan l'home doni comptes, es veurà què tenia al cor*. I per això demana al final: *No facis l'elogi de ningú abans que no hagi estat examinat: és llavors que l'home serà posat a prova*. Pau ens recorda que tenim *una existència mortal però que es revestirà d'aquella que és immortal*. Ara, de vegades, no donem fruits prou bons. Però la victòria serà segura: *Déu ens dona la victòria per Jesucrist*. Ara hem d'anar donant fruits de vida cristiana, que el nostre cor, sincerament, estigui ple de bondat.

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura del primer llibre de Jesús, fill de Sira (Sir 27,4-7)

Sacsegeu el garbell, i quedarà el rebuig: així serà l'escòria de l'home quan serà examinat. L'obra del terrisser ha de superar la prova del forn: així serà provat l'home en el moment de donar comptes. El fruit de l'arbre demostra el bon conreu: així, quan l'home doni comptes, es veurà què tenia al cor. No facis l'elogi de ningú abans no hagi estat examinat: és llavors que l'home serà posat a prova.

▶ Salm responsorial (91)

R. És bo de lloar-vos, Senyor.

És bo de lloar l'Altíssim, / de cantar al vostre nom, Senyor, / de proclamar al matí el vostre amor / i de nit, la vostra fidelitat. R.

Els justos creixeran com les palmeres, / es faran grans com els cedres del Líban; / plantats a la casa del Senyor, / creixeran als atris del nostre Déu. R.

Encara donaran fruit a la vellesa, / continuaran plens d'ufana i de vigor, / per proclamar que el Senyor és recte, / que la meua Roca no coneix la injustícia. R.

▶ Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint (1Co 15,54-58)

Germans, quan això que es consumeix es revestirà d'allò que ja no es consumeix, quan aquesta existència mortal es revestirà d'aquella que és immortal, es complirà allò que diu l'Escriptura: «La victòria ha engolit la mort. Oh mort, on és la teva victòria? On és l'agulló que t'incitava?» L'agulló que incitava la mort és el pecat, i el vigor del pecat ve de la Llei. Però, donem gràcies a Déu: ell ens dona la victòria per Jesucrist, el nostre Senyor. Per tant, germans meus estimats, manteniu-vos fermes, incommovibles, sobre aquest fonament; prodigueu-vos cada dia en l'obra del Senyor, segurs que, en el Senyor, el vostre treball no serà en va.

▶ Lectura de l'Evangeli segons sant Lluç (Lc 6,39-45)

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles aquest proverbi: «¿Un cec seria capaç de guiar un altre cec? ¿No caurien tots dos dins un clot? No hi ha cap deixeble més instruït que el mestre; només un cop formats, els deixebles arriben a ser com el seu mestre. ¿Per què, doncs, veus l'estella dintre l'ull del teu germà, i no t'adones de la biga que tens dintre el teu ull? ¿Com li pots dir: "Germà, deixa'm, que et trauré aquesta estella de l'ull", si tu no veus la biga en el teu? Hipòcrita, treu-te primer la biga del teu ull, i llavors t'hi veuràs per poder treure l'estella de l'ull del teu germà. No hi ha cap arbre bo que doni fruits dolents, ni cap arbre dolent que doni fruits bons. Cada arbre es coneix pels seus fruits: ningú no cull figues dels cards ni raïms de les bardisses. L'home bo, del tresor de bondat que guarda en el cor, en treu a fora la bondat; però l'home dolent, del seu tresor de maldat, en treu el mal. Perquè la seva boca parla d'allò que es desborda del seu cor.»

▶ Lectura del libro del Eclesiàstic (Eclo 27,4-7)

Cuando se agita la criba, quedan los desechos; así, cuando la persona habla, se descubren sus defectos. El horno prueba las vasijas del alfarero, y la persona es probada en su conversación. El fruto revela el cultivo del árbol, así la palabra revela el corazón de la persona. No elogies a nadie antes de oírlo hablar, porque ahí es donde se prueba una persona.

▶ Salmo responsorial (91)

R. Es bueno darte gracias, Señor.

Es bueno dar gracias al Señor / y tocar para tu nombre, oh Altísimo; / proclamar por la mañana tu misericordia / y de noche tu fidelidad. R.

El justo crecerá como una palmera, / se alzarà como un cedro del Líbano: / plantado en la casa del Señor, / crecerá en los atrios de nuestro Dios. R.

En la vejez seguirá dando fruto / y estará lozano y frondoso, / para proclamar que el Señor es justo, / mi Roca, en quien no existe la maldad. R.

▶ Lectura de la primera carta del apòstol san Pablo a los Corintios (1Cor 15,54-58)

Hermanos: Cuando esto corruptible se vista de incorrupción, y esto mortal se vista de inmortalidad, entonces se cumplirá la palabra que está escrita: «La muerte ha sido absorbida en la victoria. ¿Dónde está, muerte, tu victoria? ¿Dónde está, muerte, tu aguijón?». El aguijón de la muerte es el pecado, y la fuerza del pecado, la ley. ¡Gracias a Dios, que nos da la victoria por medio de nuestro Señor Jesucristo! De modo que, hermanos míos queridos, manteneos firmes e incommovibles. Entregaos siempre sin reservas a la obra del Señor, convencidos de que vuestro esfuerzo no será vano en el Señor.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Lucas (Lc 6,39-45)

En aquel tiempo, dijo Jesús a los discípulos una parábola: «¿Acaso puede un ciego guiar a otro ciego? ¿No está el discípulo sobre su maestro, si bien, cuando termine su aprendizaje, será como su maestro? ¿Por qué te fijas en la mota que tiene tu hermano en el ojo y no reparas en la viga que llevas en el tuyo? ¿Cómo puedes decirle a tu hermano: "Hermano, déjame que te saque la mota del ojo", sin fijarte en la viga que llevas en el tuyo? ¡Hipòcrita! Sácate primero la viga de tu ojo, y entonces verás claro para sacar la mota del ojo de tu hermano. Pues no hay árbol bueno que dé fruto malo, ni árbol malo que dé fruto bueno; por ello, cada árbol se conoce por su fruto; porque no se recogen higos de las zarzas, ni se vendimian racimos de los espinos. El hombre bueno, de la bondad que atesora en su corazón saca el bien, y el que es malo, de la maldad saca el mal; porque de lo que rebosa el corazón habla la boca.»